

ШВЕЦ Н. А. Мотивация студентов на здоровый образ жизни в системе вузовской учебы.

Рассматривается мотивация студентов к здоровому образу жизни средствами образования и воспитания. Определено особое место педагогики в формировании здорового образа жизни. Выделены ведущий мотив образовательной деятельности. Рассмотрены основные факторы процесса обучения, влияющие на развитие человека, в плане культуры здоровья.

Ключевые слова: мотивация, здоровый образ жизни, образование, студент, молодое поколение, культура здоровья, валеология.

SHVEC N. A. Motivation of students on the healthy way of life in the system of institute of higher studies.

Motivation of the students to the healthy way of life by the educational and upbringing facilities is examined. The special place of a pedagogic is determined in the process of forming the healthy way of life. The leading reason of the educational activity is distinguished. The basic factors in the process of studies that have influence on the development of a person in a culture of a health.

Key words: motivation, healthy way of life, education, student, the young generation, culture of a health.

**Шевченко В. В.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова**

ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Ефективне впровадження різноманітних засобів інтернет-технологій, і, перш за все інформаційних і комунікаційних засобів, сприятливо впливають на всю систему освіти. Інтернет-технології в навчанні стають також каталізатором передової педагогічної теорії, наукові основи якої орієнтовані на розвиток особистості майбутнього фахівця.

Ключові слова: інформаційні технології, ЕОМ, ІТ, інформаційна компетентність, компетентнісний підхід, інформаційна грамотність та самостійна навчальна діяльність.

Проблема професіоналізму педагога в сучасних умовах оновлення суспільства набуває особливої значущості. Сучасна ситуація у системі освіти характеризується кардинальною суперечністю між стійким запитом, що сформувався в суспільстві, на вільну, соціально відповідальну, демократичну, ефективну особистість педагога і невідповідним соціальним очікуваним рівнем професійної діяльності значної частини педагогічних працівників. Криза сучасної системи освіти є віддзеркаленням глобальної кризи цивілізації і системи освіти як суспільного інституту. Криза виражається в розриві між освітою і культурою, освітою і наукою, освітою і суспільством.

Оскільки темпи соціальних змін починають випереджати темпи зміни поколінь, суспільство все більше потребує людей, що володіють потребою в

саморозвитку і автодидактичними навиками. Все це вимагає безперервної освіти педагога, під якою розуміється такий спосіб життєдіяльності, який характеризується гнучкістю мислення, здатністю до швидкої переорієнтації, до відмови від звичних уявлень, до сприйняття нового, нетрадиційного.

Розвиток і підвищення ефективності системи вищої освіти, формування у майбутніх учителів технологій цілісних знань, а також професійно значущих особистісних якостей і властивостей, передбачає інформатизацію освіти з органічно пов'язаним процесом його модернізації.

Стрімкий розвиток інтернет-технологій відкриває нові перспективи у системі освіти. Можна із упевненістю стверджувати, що в сучасному світі має місце тенденція злиття освітніх і інформаційних технологій і формування на цій основі принципово нових інтегрованих технологій навчання.

Технологія – це комплекс наукових та інженерних знань, реалізованих в прийомах праці, наборах матеріальних, технічних, енергетичних, трудових чинників виробництва, способах їх з'єднання для створення продукту або послуги, що відповідають певним вимогам.

Технологія нерозривно пов'язана з машинізацією виробничого або невиробничого, перш за все управлінського, процесу. Управлінські технології ґрунтуються на вживанні комп'ютерів і телекомунікаційної техніки зокрема інтернет-технологій.

Інформаційна технологія згідно визначенню, прийнятому ЮНЕСКО <http://uk.wikipedia.org/wiki/Юнеско#> – це комплекс взаємозв'язаних наукових, технологічних, інженерних дисциплін, що вивчають методи ефективної організації праці людей, зайнятих обробкою і зберіганням інформації, обчислювальну техніку і методи організації і взаємодії з людьми і виробничим устаткуванням, їх практичні застосування, а також пов'язані зі всім цим соціальні, економічні і культурні проблеми.

М. І. Семенов дає таке визначення: інформаційна технологія – це сукупність методів, виробничих процесів і програмно-технічних засобів, об'єднаних в технологічний ланцюжок, що забезпечує збирання, зберігання, обробку і розповсюдження інформації для зниження трудомісткості процесів використання інформаційного ресурсу, підвищення їх надійності і оперативності .

У І. А. Козакової дається таке визначення: інформаційні технології (ІТ, від англ. information technology, ІТ) – широкий клас дисциплін і сфер діяльності, що відносяться до технологій управління і обробки даних, зокрема із застосуванням обчислювальної техніки .

У словнику сучасної науки (автор – М. Н. Сарибеков) під інформаційними технологіями розуміється сукупність методів і пристроїв, які використовуються людьми для обробки інформації”.

Останнім часом під інформаційними технологіями найчастіше розуміють

комп'ютерні технології. Зокрема, застосування інформаційних технологій передбачає використання комп'ютерів і програмного забезпечення для зберігання, перетворення, захисту, обробки, передачі і отримання інформації.

Комп'ютеризація освіти належить до великомасштабних інновацій, що прийшли в систему освіти за останні десятиліття. В цей час прийнято виділяти наступні основні напрями впровадження комп'ютерної техніки в освіті:

- використання комп'ютерної техніки як засобу навчання, що вдосконалює процес викладання, що підвищує його якість і ефективність;
- використання комп'ютерних технологій як інструменту навчання, пізнання себе і дійсності;
- розгляд комп'ютера і інших сучасних засобів інформаційних технологій як об'єкту вивчення;
- використання засобів нових інформаційних технологій як засобу творчого розвитку майбутнього вчителя;
- використання комп'ютерної техніки як засобу автоматизації процесів контролю, корекції, тестування і психодіагностики;
- організація комунікацій на основі використання засобів інформаційних технологій з метою передачі і формування педагогічного досвіду, методичної і навчальної літератури;
- використання засобів сучасних інформаційних технологій для організації інтелектуального дозвілля;
- інтенсифікація і вдосконалення управління навчальним закладом і навчальним процесом на основі використання системи сучасних інформаційних технологій.

Інформаційні технології, на думку С. М. Яшанова, володіють широкими можливостями для вдосконалення системи освіти за рахунок широкого впровадження засобів ІТ в освітній процес:

- створення електронних освітніх ресурсів і формування єдиного освітнього інформаційного середовища;
- комп'ютерна підтримка дисциплін навчального процесу;
- забезпечення свободи вибору методики і засобів навчання для розкриття і виявлення індивідуальних творчих здібностей майбутніх учителів і т.д.

На думку Б. Б. Айсмонтаса, використання ІТ в системі освіти дозволяє вирішувати слідуючі психолого-педагогічні завдання зокрема під час підготовки майбутнього вчителя технологій:

- розвиток всіх видів мислення;
- підтримку всіх видів пізнавальної діяльності особистості в отриманні знань, розвитку і закріпленні навичок і умінь;

- формування творчої здатності особистості до процесу отримання знань;
- реалізація принципу індивідуалізації навчального процесу при збереженні його цілісності.
- формування системи знань, умінь і навичок, необхідних для грамотного і оптимального використання ІКТ при вивченні навчального матеріалу ;
- ефективне використання особливостей і можливостей інформаційних засобів і технологій;
- уміння вибирати необхідні інформаційні засоби і ІКТ в умовах різноманіття і наявності різного виду комп'ютерної техніки;
- вдосконалення принципів роботи ІКТ в процесі використання їх в своїй навчальній діяльності.

Одним з найперспективніших напрямів пов'язаних з розвитком системи освіти у сфері ІКТ є широке використання технологій глобальної мережі Інтернет.

На думку Р. Н. Абалуєва, інтернет-технології – це автоматизоване середовище отримання, обробки, зберігання, передачі і використання знань у вигляді інформації і їх дії на об'єкт, що реалізовується в мережі Інтернет, включаючи машинний і людський елементи .

Можна виділити наступні інтернет-технології які знайшли своє застосування в навчально-виховному процесі:

- комп'ютерні навчальні програми (електронні підручники та посібники, тренажери, лабораторні практикуми, тестові системи);
- навчальні системи на базі мультимедіа-технологій, побудовані на основі використання персональних комп'ютерів, відеотехніки, накопичувачів на оптичних дисках;
- інтелектуальні і навчальні експертні системи, які використовуються в різних предметних сферах;
- розподілені бази даних по галузям знань;
- засоби телекомунікації, що включають електронну пошту, телеконференції, локальні і регіональні мережі зв'язку, мережі обміну даними і т.д.;
- електронні бібліотеки, розподілені і централізовані видавничі системи.

Також Р. Н. Абалуєв виділяє такі можливості застосування інтернет-технологій з позиції організації пізнавальної діяльності фахової підготовки майбутніх учителів.

Електронна пошта (e-mail) може застосовуватися для:

- оперативної доставки необхідних навчальних і навчально-методичних матеріалів, а також адміністративної інформації для оптимізації навчально виховного процесу;

- оперативної доставки виконаних домашніх завдань викладачеві;
- зворотному зв'язку між викладачем і студентом;
- телеконференції в режимі off-line;
- обміну управлінською інформацією всередині освітньої установи (наприклад, між викладачами і деканатом).

Електронна пошта як один із засобів, який обслуговує навчальний процес, застосовується в більшості освітніх установ, проте сьогодні практично немає курсів, побудованих виключно на основі електронної пошти, оскільки вона є допоміжним сервісом.

Телеконференції – це електронний зв'язок між двома або більше людьми на відстані. <http://uk.wikipedia.org/wiki/>

Можливість природного спілкування один із одним, включаючи не тільки діалог “face-to-face”, але і спільну роботу над навчальними матеріалами, проглядання графічних матеріалів і різних предметів, що відносяться до теми бесіди, репортажів (зокрема, які передаються безпосередньо під час телеконференцій) – все це визначає суттєві переваги телеконференцій в порівнянні з іншими видами інтернет-контактів.

Отже, впровадження інтернет-технологій в систему фахової підготовки майбутніх учителів технологій може дати наступні переваги:

- забезпечення доступу до великого об'єму і різних джерел навчальної інформації;
- оперативна передача на різні відстані інформації будь-якого об'єму і вигляду;
- образна наочна форма представлення матеріалу, що вивчається;
- підтримка активних методів навчання, інтерактивність і оперативний зворотний зв'язок;
- реалізація модульного принципу вивчення навчальних дисциплін.

Із всього вищесказаного можна зробити висновок, що сучасні інтернет-технології володіють величезним освітнім потенціалом в системі фахової підготовки майбутніх учителів.

На сучасному етапі розвитку освіти у майбутніх учителів, часто, відсутня методика і практика створення і використання інтернет-технологій в навчальному процесі.

Основними формами навчання є лекції, семінари і практичні заняття. Але для того, щоб майбутні фахівці використовували активні методи в майбутній професійній діяльності, їх потрібно навчати тими ж самими методами, тобто формування базового рівня знань в даний час недостатньо, необхідно навчити використовувати інтернет-технології для оперативного аналізу і прийняття правильних рішень .

Зрозуміло, що процес використання інтернет-технологій складний і вимагає не лише методичної майстерності, знання педагогічних і

психологічних особливостей сприйняття інформації, але і високого рівня володіння засобами ІКТ. Проте, використання сучасних, призначених для користувача систем дозволяє спростити даний процес і використовувати сучасні інтернет-технології навіть людям без спеціальної ІТ-підготовки, якими в більшості випадків і є майбутні вчителі.

Розглянемо особливості професійно-педагогічної діяльності в умовах інформатизації освіти та інформаційну культуру особистості.

Поняття “Інформаційна культура” припускає володіння людиною певними знаннями, уміннями, переконаннями, що допомагають жити в інформаційному суспільстві. При такому розумінні “інформаційної культури” важливою є наявність переконань, потреб використання знань в сфері інформативних дисциплін при вирішенні своїх життєвих, наочних, професійних завдань. Іншими словами, повинна бути сформована система тих пізнавальних і професійних мотивів, які спонукають використовувати ці знання і самостійно розширювати їх. Таким чином, мова йде про сформованість системи мотивів, спрямованих на постійне підвищення освітнього і професійного рівня майбутніх вчителів. Це і характеризує культурний рівень особистості, що володіє знаннями в сфері інформатичних дисциплін і інтернет-технологій.

Використана література:

1. *Алейников В. В.* Подготовка студентов к использованию компьютерных технологий в профессиональной деятельности : автореф. дисс. ... канд. пед. наук. – Брянск, 1998.
2. *Аминов Н. А.* Модель управления образованием и стили преподавания // Вопросы психологии. – 1994. – № 2.
3. *Ананьев Б. Г.* Психология педагогической оценки / Б. Г. Ананьев // Избр. психол. тр.: в 2 т. – М. : Педагогика, 1980. – Т. 2. – С. 128-267.
4. *Андреев А. А.* Опыт использования Интернет в образовании.
5. Аналитический обзор / А. А. Андреев, В. И. Солдаткин. – М. : РИД “Альфа” ИТОНУ, М. А. Шолохова, 1999. – 95 с.
6. *Андрущенко В. П.* Модернізація педагогічної освіти України в контексті Болонського процесу / В. П. Андрущенко // Вища освіта України. – 2004. – № 1. – С. 5-9.
7. *Архангельский С. И.* Учебный процесс в высшей школе, его закономерные основы и методы. – М. : Высшая школа, 1980. – С. 366.
8. *Бабаев Ю. И.* Качество подготовки специалистов в условиях перехода к рынку // Высшее образование в России. – № 4. – 1996.
9. *Биков В. Ю.* Концепція інформатизації освіти / В. Ю. Биков, Я. І. Вовк, М. І. Жалдак [та ін.] // Рідна школа. – 1994. – № 11. – С. 26-29.
10. *Бондар В. І.* Дидактика: ефективні технології навчання студентів / В. І. Бондар. – К. : Вересень, 1996. – 67 с.
11. *Глушаков С. В.* Работа в сети Интернет : учеб. изд. / С. В. Глушаков, Д. В. Лопотко, В. В. Мельников. – 2-е изд., доп. и перераб. – Харьков : Фолио, 2004. – 390 с.
12. *Євтух М. Б.* За педагогічною технологією (До питання про нові методичні підходи при проектуванні навчальних занять у вищій школі) / М. Б. Євтух, О. П. Сердюк // Вища освіта України. – 2001. – № 1. – С. 71-81
13. *Жалдак М. І.* Проектування гіпертекстових навчальних систем: посібник для вчителів / М. І. Жалдак, Ю. І. Машбиць, О. О. Гокунь, В. В. Депутат, О. Ю. Комісарова, В. А. Оленева, М. Л. Смульсон, Б. В. Таборов, В. Й. Цап. – К. : НДІ психології АПН України, 2000. – 100 с.

14. Жук Ю. О. Комп'ютерно орієнтовані засоби навчальної діяльності: проблеми створення та впровадження / Ю. О. Жук // Науковий вісник Ізмаїльського держ. пед. ін-ту. – Ізмаїл : ІДГУ, 2004. – Вип.16. – С.11-15.
15. Корець М. С. Науково-технічна підготовка вчителів для освітньої галузі “Технології” : монографія / М. С. Корець. – К. : НПУ, 2002. – 258 с.
16. Мадзігон В. М. Ключові проблеми інформатизації освіти / В. М. Мадзігон // Освіта України. – 2001. – № 44. – С. 6.
17. Освітні можливості Інтернет / Н. І. Мельник // Вісн. Харк. держ. акад. культури. – 2001. – Вип. 7. – С. 116-120.
18. Сидоренко В. К. Інтеграція трудового навчання і креслення: дидактичний аспект / В. К. Сидоренко ; за ред. Д. О. Тхоржевського. – К. : УДПУ, 1995. – 142 с.
19. Спірін О. М. Диференційований підхід у вивченні основ штучного інтелекту в курсі інформатики фізико-математичного факультету вищого педагогічного закладу : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Спірін Олег Михайлович ; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – К., 2001. – 223 с.
20. Трегуб І. Г. Новітні засоби інформаційної техніки в підготовці вчителів трудового навчання. / І. Г. Трегуб, С. М. Яшанов // Педагогіка духовності: поступ у третє тисячоліття : матеріали Міжнародної наукової конференції, 19 квітня 2005р. / укл. Л. Л. Макаренко, О. П. Симоненко. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – С. 132-136.
21. Тхоржевський Д. О. Яким має бути зміст освітньої галузі “Технології” / Д. О. Тхоржевський // Трудова підготовка у закладах освіти. – 2000. – № 3. – С. 7-10.
22. Уваров А. Ю. Новые информационные технологии и реформа образования / А. Ю. Уваров // Информатика и образование. – 1994. – № 3. – С. 3-14.
23. Шкиль Н. И., Жалдак М. И., Морзе Н. В., Рамский Ю. С. Изучение языков программирования в школе. – К. : Рад. школа, 1988. – 368 с.
24. Яшанов С. М. Дидактична концепція навчання на основі комп'ютерних технологій / С. М. Яшанов // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер.5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – Вип. 20. – С. 179-182.
25. Яшанов С. М. Електронна бібліотека в системі підготовки вчителя напряму “Технологічна освіта” / С. М. Яшанов // Библиотека ВУЗа на новом этапе развития социальных коммуникаций : материалы междунар. науч.-практ. конф., Днепропетровск, 22-23 апр. 2010 г. [ред. кол. В. А. Ильганаева, Т. А. Колесникова, Н. С. Хорошилова]. – Днепропетровск : Изд-во Днепропетр. нац. ун-та железнодорож. трансп. им. акад. В. Лазаряна, 2010. – С. 115-116.
26. Яшанов С. М. Інтернет-технології в модернізації системи освіти та розвитку компонентів змісту діяльності вчителя / С. М. Яшанов // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – Вип. 17. – С. 294-300.
27. <http://tolk.h1.ru/>
28. www.google.com.ua
29. www.nbuv.gov.ua
30. www.osvita.org.ua/referat/bga/741-17k

ШЕВЧЕНКО В. В. Інтернет-технології в системі професійної підготовки майбутніх учителів.

Эффективное внедрение разнообразных средств интернет-технологий, и, прежде всего информационных и коммуникационных средств, благоприятно влияют на всю систему образования. Интернет-технологии в образовании становятся также катализатором передовой педагогической теории, научные основы которой ориентированные на развитие личности будущего специалиста.

Ключевые слова: *информационные технологии, ЭВМ, ИКТ, информационная компетентность, компетентный подход, информационная грамотность и самостоятельная учебная деятельность.*

SHEVCHENKO V. V. Internettechnologies are in the system of professional preparation of future teachers.

Effective introduction of various facilities of internettechnologies and foremost informative and of communication facilities, favourably the systems of education influence on all. Internettechnologies in studies become the catalyst of front-rank pedagogical theory scientific bases of which the personalities of future specialist oriented to development also.

Keywords: *information technologies, PC, ICT, informative competence, компетентносный approach, informative literacy and independent educational activity.*

Яковенко О. І.

Ізмаїльський інститут водного транспорту

КАТЕГОРІЇ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ

У статті аналізуються підходи науковців до термінологічного визначення таких категорій як “компетенція”, “компетентність”, “професійна компетентність” та “формування професійної компетенції”. На основі аналізу подані термінологічні уточнення у зв'язку з застосуванням компетентнісного підходу у навчанні економістів.

Ключові слова: *компетенція, компетентність, професійна компетентність, формування професійної компетенції майбутніх економістів.*

Спрямованість системи освіти на переважне засвоєння системи знань, яка була традиційною й виправданою ще кілька десятиліть тому, вже не відповідає сучасному соціальному замовленню, яке вимагає виховання самостійних, ініціативних і відповідальних членів суспільства, здатних ефективно взаємодіяти у вирішенні соціальних, виробничих та економічних завдань. Знання нині виступають лише потенціалом, яким має володіти фахівець, головним є результативність діяльності спеціаліста в конкретних умовах. Сучасна вища економічна освіта має орієнтуватися не так на отримання готових, конкретних знань та формування певних умінь, як на підвищення здатності до оволодіння новими знаннями, розвитку пізнавального потенціалу майбутнього економіста, творчих здібностей, самостійності у прийнятті рішень відповідальності за результати діяльності, адже ринок праці потребує конкурентоспроможного та компетентного фахівця. Саме тому сьогодні актуалізується проблематика підготовки фахівців економічного профілю на засадах компетентнісного підходу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій дає змогу констатувати, що проблема компетентнісного підходу є предметом активного дослідження науковців, обговорюється на наукових конференціях і семінарах, досліджується у дисертаційних роботах та віддзеркалюється у наукових публікаціях: монографіях, підручниках, статтях. Зокрема проблема компетентності як наукової категорії представлена у працях таких вчених, як І. Зимня, Н. Кузьміна, А. Маркова, О. Овчарук та ін. Проблемі формування